

Wychodzi we wtorek, czwartek i sobotę. Co sobotę dołączony jest arkusz Rozmaitości, planu ku pożytkowi i zabawie. Prenumerata Gazety z Dodatkiem i Rozmaitościami na kwartał, dla odbierających w samym Lwowie 4 zr. 48 kr., na pocztamcie lwowskim 6 zr. 12 kr., na wszelkich innych pocztamtach 5 zr. 36 kr. m. konw. Prenumerata półroczna wynosi dwa razy tyle co kwartalna.

G A Z E T A L W O W S K A.

Dodatek do Gazety Lwowskiej obejmuje doniesienia urzędowe i prywatne. Za umieszczenie w Dodatku plac się od wiersza w pół kolumnie (drukem germon) za pierwszy raz 3 kr., a za każdy następujący raz tylko po 1 1/2 kr. mon. konw. Za większe litery plac się wedle tego, ile na zwyczajny druk obrachowane miejsca zajmą. Redakcyja Gazety Lwowskiej przyjmuje tylko frankowane listy.

Czwartek

N^{ro} 32.

14. marca 1844.

Gdy z dniem ostatnim bieżącego miesiąca kończy się pierwszy kwartał prenumeraty na Gazetę Lwowską, Redakcyja uprasza pp. prenumeratorów na prowincyi, aby dla uniknienia zwłoki w odbieraniu tejże Gazety, zawczasu złożyli prenumeratę na drugi kwartał w najbliższych c. k. Pocztamtach, lub w c. k. głównym Pocztamcie lwowskim, — a to według warunków powyżej obok tytułu Gazety umieszczonych.

Przegląd artykułów.

Wiadomości krajowe: Ze Lwowa. — Z Dalmaryi (Trzęsienie ziemi ciągle się ponawia).

Wiadomości zagraniczne: Portugalia: Powstanie septembrystów już uśmięzione.

Hiszpanija.

Anglija: Posiedzenie parlamentu. — Gazeta Times o sprawie Otahajty. — Stanowisko O'Connella.

Francyja: Interpelacyje w izbie deputowanych w sprawie Otahajty i odpowiedź ministra Guizota w tej mierze.

Multany: Polepszenie losu Cyganów.

Wiadomości handlowe i przemysłowe: Z Liska. — Z Ołomuńca.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Ze Lwowa. —

Dyrekcya Galicyjskiego stanowego Instytutu kredytowego podaje niniejszém do wiadomości Obywateli, którzy dotychczas zamiar swój przystąpienia do Towarzystwa kredytowego oświadczyli, i którym pożyczka w listach zastawnych ze strony Dyrekcyi już przyznana została, jako téż i tych, którzy w krótkim czasie do Towarzystwa przystąpić zamyślają, iż tylko w tym razie, gdy powtórne podanie, skryptem na rzecz Instytutu kredytowego zainstabulowanym i uzupełnionym ekstraktem tabularnym opatrzone, do dnia 20. kwietnia b. r. Dyrekcyi złożą, będą mogły być dla nich wygotowane

i wydano Listy zastawne z datą 1go stycznia 1844 roku.

Na powtórne podania, które dopiero po 20. kwietnia b. r. Dyrekcyi przedłożone zostaną, będzie Dyrekcyja wygotowywać i wydawać Listy zastawne z datą 1go lipca 1844 r., podług czego więc dla uniknienia wszelkich zawikłań przy wystawieniu skryptu, który do intabulacyi podany być ma, zachować się należy.

Tym porządkiem, raz nazawsze ustalonym, Dyrekcyja i nadal postępować będzie. Począwszy od 1go maja, aż do ostatniego października wydaje Dyrekcyja Listy zastawne z datą 1go lipca, — od 1go zaś listopada do ostatniego kwietnia następującego roku z datą 1go stycznia. Tak na pierwszym, jak na drugim terminie powtórne podania dzieścić doi przed zapadnięciem terminu, to jest do 20go października, lub 20go kwietnia złożone być powinny.

Z Rady Dyrekcyi Galicyjskiego stanowego Instytutu kredytowego.

Lwów dnia 9go marca 1844.

Dalmacyja.

Z Raguzy d. 20. lutego. Zaczawszy od dnia 7. b. m. wydarzyło się w mieście Raguzie kilka lekkich wstrząśnień, które tylko przez chorych, leżących w łóżku dostrzeżone były, a nieustanny deszcz, równie jak i panujące powietrze *Scirocco* obudzały nadzieję, że straszne to zjawisko wkrótce całkiem ustanie. Gdy jednakże powietrze stało się sprężystszem, a zachodnie i południowo-zachodnie powróciły wiatry, zaczęła znowu drgać ziemia, a tém samém

między totejszemi mieszkańcami odnowiła się niespokojność.

Dnia 18go lutego o godzinie 4tej, minucie 35tej z-południa, dało się tutaj czuć wprawdzie niebardzo gwałtowne, kołyszące wstrząśnienie ziemi, ale trwało całych pięć sekund. Niebo było zachmurzone, wiatr południowy uciszył się, termometr stał na + 8 reaum., a barometr pokazywał zmianę. W ciągu nocy dały się czuć detonacje i kilka uderzeń; te ostatnie były jednakże słabszego rodzaju, gdyż nie wszędzie ich dostrzeżono. Wczoraj o godzinie dziesiątej minucie 37 przed południem, podczas gdy barometr i termometr wskazywał wysokość przeszłego dnia nieodmiennie, i w chwili gdy wiatr południowy przemienił się w *Scirocco*, słyszano w powietrzu długi i przytłumiony szum, poczem zaraz ziemia przez trzy sekundy drgała, a potem zaczęła się przez dwie sekundy tak gwałtownie kołysać, że gdyby to trzęsienie tylko cokolwiek dłużej było potrwało, tedy byłyby z tąd najsmutniejsze skutki wyniknęły.

Domy, które już podczas dawniejszych wstrząśnień popękały i jeszcze nie były restaurowane, zostały przez to kołysanie się ziemi jeszcze bardziej uszkodzone, te zaś, w których potrzebne reparacje już wykonano, nie ucierpiały tą razą żadnego uszkodzenia.

Wiatr *Scirocco*, który dzisiaj dość silnie wleje, i wzniesione morze, przyczyniają się na ten raz do uspokojenia zatrwożonych umysłów.

(*Gazz. di Zara.*)

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Portugalija.

Podług wiadomości z Lizbony pod dnem 21. lutego, które statkiem pocztowym nadesłano do Anglii, ostatnie powstanie małej części wojska można już za zupełnie przytłumione uważać. Buntownicy schronili się przez granicę do Hiszpanii, gdzie ich tamtejsze władze rozbroiły i w głąb kraju posłały.

Hiszpanija.

Przez Murcyję donoszą, że Alikante od dnia 17go lutego jest bombardowaną, i że generał Roncali nie przyjął oficerów i szeregowych, którzy do niego przeszli, lecz że znowu do miasta ich odesłał. Pod murami Kartagony stoi 6000 ludzi gwardyi narodowej a 4000 regularnego wojska.

Wszystkie korespondencyje z Madrytu pod dnem 24go lutego zgadzają się w tém, że Hiszpanija już zupełnej spokojności doznaje.

Wielka Brytania i Irlandyja.

Z Londynu, dnia 27. lutego. Na dzisiejszém posiedzeniu izby niższej nadmienił pan Hindley powtórnie o ostatnich wypadkach na wyspie Otahajty; dowiedział on się z drugiego wydania *Gazety Times*, iż rząd francuzki poczytał za złe admirałowi Dupetit-Thouars jego postępowanie na wyspie Otahajty, chciałby więc teraz dowiedzieć się od szanownego członka, (Sir Roberta Peela), ażali on w tej mierze urzędowe doniesienie otrzymał? — Sir R. Peel oświadczył, iż żadnej w tej mierze nie otrzymał wiadomości, prócz tej, którą w *Times* ogłoszono; jednakże nie ma żadnego powodu wątpić, że ta wiadomość jest prawdziwą, gdyż *Times* przytacza przytém *Moniteura*. Wymawia on sobie wszelkie zawczesne kwestyje o tym przedmiocie, i jest mocno przekonany, iż rząd francuzki działał przy tém zupełnie tak, jak mu własne uczucia nakazywały; cieszy go to nie pomalu, iż ten rząd postąpił sobie w taki sposób, który dla uczuć wielu osób, mających udział w powodzeniu naszych misyjnarzy, jest zadowalający. Sprawiedliwość wymaga dodać, że ten akt francuzkiego rządu był dobrowolnym, i że porozumienie się o ten przedmiot było zupełnie niepotrzebne; rząd francuzki działał z własnej woli zupełnie w taki sposób, jak się spodziewano, że bez wszelkiego wezwania ze strony Anglii działać będzie.

Na wczorajszém posiedzeniu izby niższej przedłożył pan S. Herbert budżet marynarki, na którego główne punkta, podług propozycji rządu, zezwolono. — Mocyja lorda J. Manners dotycząca adresu do Królowej, w którym miano przedłożyć, że przetrzymanie Don Karlosa i jego familii przez sprzymierzeńca Jéj król. Mości Króla Francuzów, sprzeciwiała się sprawiedliwości i honorowi Anglii, dlatego należy prosić najuniższej Jéj król. Mość, aby się za uwolnieniem ich wstawiła, została bez obliczenia głosów odrzuconą.

— dnia 28. lutego. *Gazeta Times* widzi swą nadzieję spełnioną, że zajęcie w posiadłość wyspy Otahajty przez admirała Dupetit-Thouars, nie zerwie między Angliją i Francyją przyjacielskich stosunków, i z tego powodu zamieściła dziś bardzo pochwalnie o panu Guizot i lordzie Aberdeen wyrażający się artykuł, w którym wzbranianie się francuzkiego rządu uznać pomienione zdobycie, przedstawiono jako naturalny postępek, który polityka obudwom rządóm nakazywała. »Podczas gdy uparta, nieprzyjazna ale słaba partyja« mówi

Times czyni ciągle panu Guizotowi zarzuty, że jest dla nas uległym, a lorda Aberdeen obwinia, że jest dla Francji usłużnym, niechaj obadwaj ci ministrowie życzą sobie szczęścia, że ich usiłowanie utrzymania dobrego między oboma narodami porozumienia i pokoju w Europie, tak pomyślnym skutkiem uwieńczone zostało. Wiadomo im obudwom bardzo dobrze, że zaspokojenie próżności narodowej z nazbyt wielkim kosztem jest połączone, i że najzaszczytniejsza i najchwalebniejsza polityka częstokroć na tém zależy, by niesprawiedliwe zaczepki zganić i od bezprawnych podbojów odstąpić. Jakieżby była Francja z posiadania Otahajty uzyskała korzyści? prócz tego błahego przekonania, że do swoich posiadłości szmat kraju na Cichym Oceanie dodała, podczas gdy środki, któremi takowy uzyskano, byłyby wieczne spory wywołały? Król Francuzów wolał pójść za przykładem Anglii, która wyspy Sandwichskie zwróciła. Ale i urzędowemu charakterowi lorda Aberdeen obok oględnej, pojednawczej polityki Ludwika Filipa należy oddać sprawiedliwość. Podczas gdy *Moniteur* obudza w nas nadzieję, że Królowa Pomaré po kilku miesiącach znowu na tron przywróconą zostanie, oznajmia on oraz, że imię angielskiego ludu i sprężystość angielskiego ministra nie są bez wpływu na dworze tuileryjskim. Obudwom, tak lordowi Aberdeen jak i panu Guizotowi wiadomo, iż wielką i ważną jest odpowiedzialność ich urzędu, i że są obowiązani unikać wszelkiej przyczyny nieporozumienia, by między oboma krajami przyjaźń i serdeczność utrzymać, od których pokój i cywilizacja rodzaju ludzkiego zależy.*

Podróż O'Connella do Londynu i pobyt jego w tej stolicy, są wielce ważne pod względem stanowiska, które osadzony agitator w Irlandyi względem swego stronnictwa i ludu na przyszłość zajmować będzie. Szérszyć dalej agitację w dotychczasowy podburzający sposób, uczynił sądowy wyrok niepodobieństwem; odstąpić od niej zupełnie, nie zgadza się z własnym interesem agitatora, a przy wzburzonej i w nadziei swój zawiedzionej ludności Irlandzkiej, która się spodziewała oswobodzenia, nie dałoby się to uskutecznić bez rzucenia na uwielbionego wybawcę imienia zdrajcy. O'Connell używa przeto zręcznego wybiegu. Wychwala on przed ludem swoje przyjęcie w Londynie, i napomina go do pojednania się z dobrym sposobem myślenia Anglików, którzy irlandzkiej sprawie są przychylni i z jego planami się zgadzają. Gdyż on obstaje ciągle przy

tym planie, że przywróci Irlandyi niepodległy parlament, a więc zawsze jeszcze utrzymuje powód do agitacji, ale zalecając pojednanie się z Angliją, stara się drogą agitacji złagodzić i w miejsce dawniejszych burzliwych żądań, zaprowadzić spokojniejsze usiłowania. Krótko mówiąc, O'Connell rozpoczyna znowu w inny sposób odgrywać rolę repealisty, która procesem stanu najwyższy szczyt ale i koniec osiągnęła. Na uwagę zasługuje w tej mierze list, który napisał do towarzystwa repealistów w Dublinie; a który na onegdajszym zgromadzeniu tychżo odczytano. Pomieniony list brzmi tak: „Poczytuję sobie za chlubę, iż z powodu wypadku, który jest niemałej wagi, mogę życzyć szczęścia towarzystwu. Rozumiem tu szlachetny udział, który angielski lud w radości i w żałoleniach Irlandyi okazał. Otrzymuję ciągle dowody tego szlachetnego sposobu myślenia. Jestto taki sposób myślenia, któremu sprzyjać, który uwielbiać i kochać należy. Jaatem przekonany, że asocjacyję ten szanowny sposób myślenia odwzajemnią i okażą, że wspaniałomyślność irlandzka angielskiej bynajmniej nie ustępuje. Ten sposób myślenia powinniśmy tak z jednej jak i z drugiej strony utrzymywać.

Francja.

Izba deputowanych na posiedzeniu dnia 27go lutego zakończyła obrady nad wnioskiem do ustawy dotyczącym patentów i już nad niektórymi jego artykułami głosowała.

Z Paryża dnia 29. lutego. Dziś, po otworzeniu izby deputowanych, minister robót publicznych, pan Dumon, przedłożył kilka projektów do ustawy dotyczących kolei żelaznych z Paryża do granicy belgijskiej i aż do kanału, z Orleanu do Vienon, a z Montpellier do Nimes. Poczém deputowany pan Carné rozwijał zapowiedzianą interpelację, dotyczącą wypadku na wyspie Otahajty i zapadłej w tej mierze uchwały rządu. Minister marynarki, admirał Mackau, i minister spraw zagranicznych, pan Guizot, odpowiadali obszernie. Odczytano list Królowej Pomaré do Króla Francuzów. Pan Guizot protestował z zapalem przeciw nikczemnej potwarzy, jakoby na nim wymógł gabinet angielski, że zganił postępowanie admirała Dupetit-Thouars, jako niezgadające się z zawartym dnia 9go września 1842 traktatem. Przy odejściu poczty zabrał głos deputowany Billault.

— dnia 1. marca. Pan Carné zapytując wczoraj ministrów o ostatnich wypad-

kach na wyspie Otahajty, rozwinął obszerne swą obawę: »Izba« rzekł, »przypomina sobie długie rozprawy nad nowemi posiadłościami na Oceanijach; jedni opisywali z przesadą wynikające ztąd korzyści, drudzy upatrywali w tém tylko szkodę. Izba zaproponowała średnią drogę uznając w tém pożytek, a nie oddając się zbyt wielkim omamieniom. Ale główną pobudką jęj głosowania była polityczna pobudka narodowego honoru. Francuzką banderę zatknęto w dalekim kraju, a izba nie chciała, aby powiedziano, że francuzką banderę ustąpiła. (Oklaski.) Nasze posiadłości na Oceanijach dzielą się na dwie części: na Wyspy Marquesas, które bezwarunkowo posiadamy, i na wyspę Otahajty, gdzie panuje Królowa Pomaré, a my tylko protektorat wykonujemy. O ten protektorat starano się dnia 9. września 1842 i takowy przyjęto; trudności, które wywołały terazniejsze zapytanie i postępek admirała Dupetit-Thouars, datują się z dnia 3. listopada 1843. Cóż czynili w przeciagu tych czterech miesięcy trzej francuzcy oficerowie, którym tymczasowy rząd poruczono? Pan minister nie umie w tej mierze dokładnego dać objaśnienia. Zdaje się, iż największą trudnością była obecność na pół politycznego a na pół religijnego angielskiego ajenta, który przeciw naszym interesom swego wpływu nadużył. Ztąd poszły ze strony francuzkich dowódców reklamacje, na które Królowa usłuchawszy złej rady należycie nie zważała. Dla tego zmuszony był admirał Dupetit-Thouars postąpić sobie w taki sposób, jaki okoliczności nakazywały. Admirał mówi sam w depezy z dnia 3. listopada: Ponieważ Królowa trzymała się ciągle złej rady, i wywiesiła banderę, którą jak mówiono, otrzymała od Królowej angielskiej, przeto nie mógł on dłużej ścierpieć takiej obrazy, i aby raz położyć koniec tym przebiegom, oświadczył jęj na mocy zwierzchniczych praw Francyi, iż francuzką banderę zatknie na wszystkich obronnych punktach wyspy. (W liście do Królowej mówi admirał, iż nie zabroni jęj zatknąć znaku udzieleności na swoim pomieszkaniu, ale nigdy nie uzna bandery, którą aż po podpisaniu traktatu z Królem Francuzów i za wpływem osób, które Francyi nie sprzyjają, przyjęto.) Odpowiedź Królowej — mówi p. Carné dalej — jest wprawdzie bardzo czuła, ale nazbyt wyraźnie przezięra z nięj wpływ europejski. (Śmiech.) Na wszelki sposób pokazuje się z aktów, że naszą banderę na pałacu Królowej inna już zastąpiła.« — Admirał Mackau, minister marynarki, odrzekł: »Zaczawszy od 9go września 1842 aż

do 9go listopada 1843 panowała na wyspie Otahajty nieprzerwanie bandera protektoratu; bandera powiewająca na pałacu Królowej była tylko banderą fantazyi. Cały spór między admirałem a Królową toczył się o ten punkt, że admirał żądał na banderze korony gwiazdźstęj, a Królowa chciała ją mieć w kształcie liści kokosowych. (Śmiech.) Pan Carné odrzekł »Jakożkolwiek bądź, to jest rzecz niesawodna, że francuzką banderę zdjęto; a banderę nigdy na to zezwolic nie może, chyba podobnie jak na *Vengeur*, aby się już więcej nie pojawić. (Rozruch.) Admirał Dupetit-Thouars sądził, iż powinnością jego jest detronizować Królowę i zająć wyspę w posiadłość. Że rząd w szlachetnej swęj polityce postanowił unieważnić postępek pomienionego admirała, możeby nie było nic dziwnego; ale słusznie zadziwiającą jest ta okoliczność, że postanowienie to powzięto aż dnia 26. lutego, gdy już od dnia 16go były depezy wręku rządu, i gdy wangielskim parlamencie już w tej mierze odbyły się rozprawy. To wywołało z męj strony zapytania, na które oczekują odpowiedzi pana ministra.« — Pan Guizot, odpowiadając na zapytanie, zastłonił się najpierw przeciwy potwarczęj pogłosce, jakoby rząd do swęj uchwały dał się obcym wpływem nakłonic. Potęm odczytał instrukcje, które admirałowi Dupetit-Thouars i gubernatorowi Bruat posłano. W takowych zastrzeżona była dla Królowej Pomaré zupełna władza pod protektoratem francuzkim; miały być poważane wszelkie wiary, a misyjonarze angielscy nie mieli doznawać żadnego uciemiężenia. W pomienionych instrukcyjach zastrzeżono li tylko protektorat a nie więcj. Że metodystyczni misyjonarze odwiedli od Francyi Królowę Pomaré, przypuszcza pan Guizot. Prawda, że Królowa nie bardzo była skora do działania w duchu protektoratu; ale to jeszcze nie jest powodem do użycia naprzeciw nięj przemocy. Słowem, admirał Dupetit-Thouars uchybił przez swoje popędlwość. Potęm opowiada pan Guizot obszernie spór o banderę, a w końcu dodaje: »Admirał omylił się, wziął on z mylnego stanowiska jak słowa tak i stosunki, wystąpił widocznie z traktatu 1842, którym Królowej Pomaré udzieleność nad pomienioną wyspą zagwarantowano.« Potęm oświadczeniu nastąpiła długa, hałaśliwa przerwa. Pan Guizot czytał list Królowej Pomaré do Ludwika Filipa, i oświadczył powtórnie, iż podług jego przekonania przekroczył admirał daną instrukcję i niepotrzebnie użył przemocy. Co do zarzutu, że na postanowienie gabinetu miał wpływ parlament

angielski, rzekł p. Guizot: »Toż nigdy nie przyjdzie do tego, abysmy się nawzajem poważali? Toż nigdy nie przyjdzie do tego, abysmy z sobą stacjali boje bez potwarzania i obwiniania się o podłe i nikczemne zamiary? Ja nie otrzymałem żadnych doniesień od angielskiego rządu; ja działałem zupełnie niezawisłe w tej sprawie; zarzucają mi, iż w ośm dni później powziąłem moje postanowienie, że powinienem był unikać, aby ten przedmiot nie był wprzody roztrząsany w parlamencie, nim go tu rozstrzygnięto. Jako? Toż dla tego, że w sąsiedzkim parlamencie kilka słów o tém wyrzeczono, mieliśmy pospieszno i lekkomyślnie postąpić sobie w tak ważnej sprawie? My mieliśmy na względzie jedynie interesa Francji, i daliśmy się powodować tylko czysto narodowemi stosunkami. Czas już nareszcie, abym za to ciągle obwinianie gabinetu o natchnioną z bojaźni politykę, zażądał odpowiedzialności: niech powie opozycja, co ją do takiej potwarzy upoważnia. Nie zachowywaliżośmy co do Hiszpanii polityki, która bynajmniej nie była angielską? Nie rozstrzygnęliśmy niedawno w Algierji kwestyi cłowej taryfy w taki sposób, który się wcale z interesami Anglii nie zgadza? a kwestyja, którąśmy od trzech lat sobie zadali, zmierza do tego, by dobre porozumienie z Angliją w tym celu utrzymywać, abysmy w śród obecnych stosunków francuzkie interesa popierać mogli. Niech się Anglija o tém dowie — iż nigdy od Francji nic nie uzyska, co by dla nas za słabość poczytać mogła! Gdybym działał inaczej, wstydzilibym się sam siebie; uczulbym wtedy głęboki żal, żem w administracyi spraw mego kraju lekkomyślną niekonsekwencyję okazał.« — Po przemówieniu się jeszcze panów Billault i Dufaure przeciw postępowaniu ministerjum w tej sprawie, zabrał głos minister publicznego oświecenia, pan Villemain, dla usprawiedliwienia w tym wypadku postępowania rządu. — Właśnie p. Villemain zszedł z trybuny, gdy prezydent oznajmił, że pan Ducos doręczył mu projekt do zakończenia kwestyi tej osnowy: »Izba niepochwalaając postępowania gabinetu, przechodzi do dziennego porządku.« Opozycja chciała dokazać, aby nad tą propozycyją natychmiast głosowano; lecz pan Guizot zażądał zwłoki na dzień następny, gdyż ma jeszcze więcej oznajmieć izbie, czego jeszcze nie powiedział. To żądanie ministra popierane żywo od środka, zostało nakoniec przez izbę zezwolone. Już było trzy kwadransy na siódma, gdy posiedzenie zamknięto.

Dnia 2. marca zgromadzą się wyborcze kolegijska, które z powodu podanej przez pięciu deputowanych legitymistycznych dymisji, nowemi wyborami się zajmą. Dzienniki opozycyjne lewej strony obstawały dotychczas powszechnie za tém, aby pomienionych deputowanych znova obrano.

W Louviers ministeryjalny kandydat, pan Charles Lafitte, który z powodu zaszłego nieporządku w jego wyborze był wydalony z izby, został zaraz przy piérwszém głosowaniu 340 głosami przeciw 141 powtórnie obranym.

Multany.

Dziennik: *Pszczoła multañska* z dnia 17/29. lutego 1844. nr. 14. zawięra z Jas następujący artykuł: »Rząd terażniejszego księcia wsławił się temi czasy bardzo ważnym czynem, to jest emancypacyją, czyli oswobodzeniem Cyganów.

Hordy indyjskiego ludu z sekty *Paryja* chroniąc się przed krwawym mieczem *Tamerlana*, weszły około roku 1428 do zachodniej Europy. Liczne rodziny tych hord koczujących osiadły w Multanach za panowania *Alexandra* do brego pod tym warunkiem, iż osobiście pełnić będą posługę w kraju; atoli posługa ta zamieniła się wkrótce w niewolę. Książęta (hospodarowie) rozrządzali Cyganami podług upodobania, i dawali ich w darze klasztorom i bojarom wraz z prawem darowania takowych i przedawania jako swą własność. Przez taki stan, krzywdzący ludzkość, zstawał ten lud, zasługujący na uwagę już dla samego pożytku, jaki społeczeństwo z niego ciągnęło, zawsze w poniżeniu.

Regulamia organizacyi, *) którym u nas bardzo wiele zbawiennych reform zaprowadzono; stał się oraz piérwszą podstawą do polepszenia stanu Cyganów.

Na mocy rozporządzenia administracyi osiedliło się od tego czasu przeszło 500 rodzin w włościach z takimiż samemi prawami i powiłościami jak inni mieszkańcy multañscy.

Do wielu dobrodziejstw nie stawało jeszcze osobnego prawnego rozporządzenia, któreby się z zasadami świętej Ewangelii i z zachowanemi ustawami zgadzało, i z tego powodu rada administracyjna przedłożyła dziś wniosek do ustawy, który tę wielką kwestyję miał rozstrzygnąć. A tak terażniejszemu jenerałnemu zgromadzeniu stanów zachowany był zaszczyt wyrzecz jednogło-

*) W skutek ostatniego między Rosyją a Turcyją w Adryjanopolu zawartego traktatu, otrzymały Multany i Wołoszczyzna nową konstytucyję, która w rzezonym regulaminie organizacyi jest zawarta.

śne zdanie o ustawie emancypacji tak koronnych jako też klasztornych Cyganów.

Jeneralne zgromadzenie ożywione najchwalebniejszym zapalem postarało się oprócz tego o fundusz, którym Cygani od prywatnych osób wykupywani być mają. Jesteśmy przekonani, że właściciele prywatni prędzej lub później pójda za tym pięknym przykładem, i że się ani uczuciom własnego serca ani też publicznej opinii oprzede nie będą mogli, lecz że w tym razie postąpią sobie jedomyślnie i księztwu multańskiemu chlubę przyniosą.

WIADOMOŚCI HANDLOWE I PRZEMYSŁOWE.

(Z korespondencyi prywatnej.)

Z Ołomuńca. Targ na woły dnia 6. marca.

Na ten targ przypędzono ogółem 1281 wołów, najwięcej małemi partyjami, i bardzo średniej jakości; dla tego też nie wszystko mogło być rozsprzedane. — O sprzedaży z drogi przed targiem nie doszła nas tym razem żadna wiadomość. — Na przyszły tydzień spodziewamy się podobnej ilości wołów.

Przed targiem sprzedali: 1) Abraham Pflauzer, z Bukowska, 70 wołów; 2) Szczepan Sawczyk, z Bukowska, 50; 3) Berl Immerglück, z Bukowska, 90; 4) Abraham Klausenstok, z Bukowska, 77; 5) Józef Młodrzyk, z Zagórza, 78; 6) Antoni Faber, z Bukowska, 67; 7) Mojżesz Knebel, z Bukowska, 90; 8) Leib Walach, z Tokarni, 91; 9) Abraham Mais, z Wielkni, 75. — Małemi partyjami 593. — Ogółem 1281.

R. u. p. i. l. i.:	sztuk	Cena jedn. pary w w. w.		redens.	Z tych para ważyć mogła
		zr.	kr.		
Po części małemi partyjami st. N. 1.					
Niesprzedano st N. 2.					
Do Pragi stado Nro. 3.	80	335	—	—	9 1/2
— Mirawy st. Nro. 4.	60	260	—	—	7 1/2
— Cieszyna st. Nr. 5.	78	360	—	—	10
Do Wiednia sta. Nr. 6.	50	237	30	—	7
Niesprzedano stado Nro. 7.					
Po części sprzedana partyja Nr. 8.					
Do Berna stado Nr. 9.	45	255	—	5	7 1/4
Po największej części sprzedano.					

Z Liska dnia 11. marca. Ostatniemi czasy mieliśmy w naszym obwodzie kiedy niekiedy handlarzy z Szlązka i Morawii, którzy po stajniach obywatelskich woły opatrywali i dość korzystne propozycyje kupna robili; z tego wnoszono, iż cena wołowiny w Wiedniu musiała podnieść się, i że jarmark na środopocie w J a c m i e r z u bardzo pomyslnie wypadnie. Jakoż, spuszczając się na to, każdy pospieszył z swoimi wołmi na ten jarmark, tak, iż w ogóle przypędzono ich nadzwyczaj wielką liczbę, bo przeszło 3000 sztuk. Ale cóż? oto do godziny 3ciej po południu nie dobito ani jednego targu, a właściciele stajen odnieśli to smutne i często sprawdzające się przekonanie, że przy sprzedaży wołu nie tak rzeczywista wartość, jak okoliczności cenę jego stanowią. Nie wielu kupców którzy na ten jarmark przybyli, podali sobie dłoń bratnią w swoim interesie. Pierwsze propozycyje ze strony kupujących były tak bezsumienne, że obywatel chcąc je przyjąć, za ledwieby wziął te pieniądze, które na zakupno wołów wydał: rozpacz i zawiedziona w najwyższym stopniu nadzieja widziałaś na każdej twarzy. Dopiero ku wieczorowi, gdy niektórzy z majątniejszych obywateli zabierali się do powrotu z swoimi wołmi, i kilku w samej rzeczy to uczyniło, wtedy dopiero kupcy musieli w cenie postąpić. Do tysiąca wołów kupiono na targu, para najlepszych po 115 zr. m. k. Znaczna liczba wróciła do stajen, a z niektórymi niesprzedanemi partyjami puszczone się do Ołomuńca. W porównaniu z ostatnim jarmarkiem w Bukowsku odbytym, ceny były niższe o 15 procentu. Po stajniach jest jeszcze bardzo wiele wołów, oczekujących jarmarku wielkanoenego w Rymanowie; jeśli i ten jarmark się nie powiedzie, wtedy wielu dzierzawców nienajlepiej się będzie miało, gdyż dla braku odbytu na zboże, dają je wołom, kładąc choć w nich swoją nadzieję.

Również smutne widoki daje i wódka, a chociaż wiele gorzelu przestało już pędzić, cena tego wyrobu nie podnosi się, i jakby przykuta stoi na 15 do 16 kr. m. k. za garniec 31stopniowej okowitej. — Do Węgier poszło do 150,000 garncy, ale i tam nie najlepiej się musi, gdyż tamtejsi kupcy od niejakiego czasu opuścili nas.

Zima trzyma u nas ciągle, i nawet zdaje się jakoby w miarę nadciągania wiosny, berło swoje coraz silniej brać chciała. Tegie mrozy, wichry i śnieżnice mieniają się na przemian. Smutno widoki dla okolic nad Sanem i Wisłą, gdyby — co broń Boże — śniegi w górach nasgźnie leżące, raptem stopniały.